

ФАРИШТАЛАРГА ИЙМОН КЕЛТИРИШ

“Мухтасар ақида” китобидан иқтибос

[Ўзбекча – Uzbek – الأوزبكي]

Шайх Аҳмад ибн Абдуррахмон
Ал-Қозий

Мутаржим: Абу Жаъфар Бухорий

Муҳаррир: Абу Абдуллох Шоший

الإيمان بالملائكة

مقالة مقتبسة من كتاب "العقيدة الميسرة"

[Ўзбекча – Uzbek – الأوزبكي]

د. أحمد بن عبد الرحمن القاضي

ترجمة: أبو جعفر البخاري

مراجعة: أبو عبد الله الشاشي

ФАРИШТАЛАРГА ИЙМОН КЕЛТИРИШ

Фаришталарга иймон келтириш қуйидаги нарса-ларга қатъий ишонишни тақозо қилади:

1 — Фаришталар муҳтарам, улуғ, Аллоҳ таолога яқин ва Унга бўйинсунган ва шафқатли бандалар бўлиб, уларда рубубият ва улуҳият хусусиятларидан биронтаси йўқдир. Аллоҳ таоло айтди:

﴿ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ . لَا يُسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ . يَعْلَمُ مَا

بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى وَهُمْ مِّنْ خَشِيَّتِهِ

﴿ مُّشْفِقُونَ ﴾

«Йўқ, (фаришталар асло Аллоҳнинг болалари эмас, балки) улуғ бандалардир. (Фаришталар) У зотдан илгари бирон сўз айтмайдилар (яъни Аллоҳ буюрмаган бирон ишни қилмайдилар), Улар (Аллоҳнинг) амри фармони билангина амал қилурлар. У зот уларнинг олдиларидаги (қиладиган) ва орқаридаги (қилиб ўтган) барча иш-амалларини билур. Улар (қиёмат қойим бўлган кунда) фақат (Аллоҳ) рози бўлган кишиларнигина шафоат қилурлар – оқлай олурлар. Уларнинг (ўзлари Аллоҳдан) кўрқиб хавфу хатарда турурлар» (Анбиё: 26 - 28);

﴿ يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِّنْ فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴾

«Улар устиларидаги (уларни кузатиб турган) Парвардигорларидан қўрқурлар ва фақат ўзларига амр этилган ишларнигина қилурлар» (Нахл: 50);

﴿ لَا يَعْضُونَ اللَّهُ مَا آمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴾

«... у (дўзах) устида қаттиқдил ва қаттиққўл, ўзларига Аллоҳ буюрган нарсага итоатсизлик қилмайдиган, фақат ўзларига буюрилган нарсани қиладиган фаришталар турур» (Таҳрим: 6);

﴿ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ﴾

«... Улуғ, итоатли ...» (Абаса: 16);

﴿ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعاً ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهؤلاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴾

. قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيِّنَا مِنْ دُونِهِمْ ﴿

«(Эсланг, Аллоҳ) уларнинг (яъни мушрикларнинг) барчаларини тўплаб, сўнгра фаришталарга «Ана у (мушриклар) сизларга ибодат қилгувчи бўлганмидилар?» дейилган кунда, (Фаришталар): «Пок Парвардигор, Сен Ўзинг бизларнинг дўстимиздирсан, улар эмас ...», дерлар» (Сабаъ: 40, 41);

﴿ قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴾

«Улар (фаришталар) айтдилар: «Эй пок Парвардигор, биз фақат Сен билдирган нарсаларнигина биламиз. Албатта, Сен Ўзинг илму ҳикмат сохибисан»» (Бақара: 32).

2 — Фаришталар улкан, қанотли ва нурдан яратилган хилма-хилдирлар.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтдилар: «Фаришталар нурдан яратилди» (Имом Муслим ривояти).

Аллоҳ таоло айтди:

﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا أُولِي
أَجْنِحَةٍ مَّثْنَى وَثُلَاثَ وَرُبَاعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾

«Ҳамду-сано осмонлар ва Ерни илк яратгувчи хамда (Ўзи билан бандалари ўртасида) фаришталарни икки, уч, тўрт қанотли элчилар (воситачилар) қилгувчи Аллоҳ учундир. У зот (яратган) махлуқотида Ўзи хоҳлаган нарсани зиёда қилур. Албатта Аллоҳ барча нарсага қодирдир» (Фотир: 1).

Абдуллоҳ ибн Масъуд разияллоҳу анҳу айтди: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам Жибрийл (алайҳиссалом)ни ўз шаклида кўрдилар. Унинг олти юзта қаноти бор эди. У қанотларнинг ҳар бири уфқни тўсиб турар эди. Унинг қанотларидан дур ва ёқутлик юнглари тўкилар эди».

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам айтдилар: «Менга Аршни кўтариб турган фаришталар билан гаплашиш руҳсати берилди. Унинг кулоқ солинчоғидан елкасигача бўлган оралиқ етти юз йиллик масофа эди» (Абу Довуд ривояти).

Табароний раҳимахуллоҳнинг ривоятида эса шундай дейилган: «Унинг икки оёғи энг қуйи ерда бўлиб, шоҳида Арш турар эди. Солинчоғи билан елкаси оралиғи қуш етти юз йилда учиб ўтадиган масофа бор эди. У: «(Роббим), Сени қаерда бўлсанг ҳам (барча айбу нуқсонлардан) поклайман!» — дер эди».

Улар, айрим тахминчилар тушунганидек маънавий кучлар эмас, ҳақиқий махлуқлардир. Уларнинг сони кўп бўлиб, сонларини Аллоҳгина билади. Анас разияллоху анҳудан ривоят қилинган ва саҳиҳ экани муҳаддислар томонидан айтилган «Меърож қиссаси» ҳадисида шундай дейилган: «У зот (яъни Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи ва саллам) еттинчи осмонда Байтул-Маъмурга олиб келинди. У ерда ҳар куни етмиш мингта фаришта намоз ўқир ва ундан чиқсалар бошқа қайтиб кира олмайдилар».

3 — Фаришталар саф тортиб тасбиҳ айтадилар.

Аллоҳ таоло уларни тасбиҳ айтиш ва амрларига бўйинсунишга илҳомлантириб, у амрларни ижро этишлари учун қудрат берган. Аллоҳ таоло айтди:

﴿ وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ . وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُونَ . وَإِنَّا لَنَحْنُ

الْمُسَبِّحُونَ ﴾

«(Фаришталар дедилар): «Бизларнинг ҳар биримиз учун (осмонларда) аниқ маълум бир ўрин бордир(ки, бизлар ана ўша ўрнимизда Аллоҳнинг амрини адо этурмиз). Дарҳақиқат бизлар (Аллоҳнинг йўлида) саф тортиб тургувчилардирмиз. Дарҳақи-

қат бизлар тасбиҳ айтгувчилармиз» (Софрат: 164, 165);

﴿وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ
وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ. يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ﴾

«Осмонлар ва ердаги бор жонзот Уникидир. Унинг ҳузуридаги зотлар (яъни фаришталар) Унга ибодат қилишдан орланиб-зорланмайдилар. Улар туну кун сусткашлик қилмасдан (Аллоҳни) поклайдилар» (Анбиё: 19, 20);

﴿لَا يَسْأَمُونَ﴾

«Чарчамайдилар...» (Анбиё: 38).

Ҳаким ибн Ҳизом разияллоҳу анҳу айтди: «Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи ва саллам асҳоблари даврасида ўтирар эканлар: «Мен эшитаётган нарсаларни эшитаяпсизларми?» — деб савол бердилар. (Саҳобалар): Биз бирон нарсани эшитмаяпмиз, дейишгач Расулulloҳ соллalloҳу алайҳи ва саллам: «Мен осмоннинг инграшини эшитаяпман. Уни инграгани учун маломат қилинмайди. Чунки, унинг ҳар қаричида сажда қилган ёки тик (қиёмда) турган фаришта бордир!» — дедилар.» (Табароний ривояти. Аллома Албоний бу ҳадисни Имом Муслим шартига кўра саҳиҳ эканини айтган).

4 — Фаришталар кўринмайди.

Чунки, улар ғайб олами бўлиб, одамзот идрок этадиган нарсалар қаторига кирмайдилар. Фақат,

Аллоҳ кўришга рухсат берган одамларгина кўра оладилар. Масалан, Пайғамбаримиз Муҳаммад соллаллоху алайҳи ва саллам Жибрийл алайҳиссаломни яралган аслий шаклида кўрганлар. Бундан ташқари, одамлар фаришталарни Охират куннда кўра оладилар. Аллоҳ таоло бу ҳақда шундай деган:

﴿يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَىٰ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حَجْرًا مَّحْجُورًا﴾

«Улар фаришталарни кўрадиган кунни (яъни киёмат кунини эсланг). У кунда жиноятчи кимсалар учун бирон хушxabар бўлмас. Ва (фаришталар уларга) дерлар: «(Хар қандай хушxabар сизлар учун) бутунлай харомдир»» (Фурқон: 22);

﴿وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ﴾

«Сўнг уларнинг хузурларига хар эшикдан фаришталар кириб (дерлар)» (Раъд: 23).

Аммо Аллоҳ таоло уларга одамзот шаклига кириш имконини берди. Аллоҳ таоло айтди:

﴿فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا﴾

«Биз унга Рухимиз - (яъни Жаброил)ни юбордик. Бас у (Марямга) бус-бутун (рўй-рост) одам бўлиб кўринди» (Марям: 17);

﴿ وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِعِجْلٍ حَنِيذٍ . فَلَمَّا رَأَى أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ﴾

«Дарҳақиқат Бизнинг элчиларимиз — фаришталар Иброҳимга (Исҳоқ исмли фарзанд кўриши ҳақида) хушхабар билан келиб, салом бердилар. У ҳам: «Салом», деди-да, қараб турмай бир бузоқни қовуриб келтирди. Энди қачонки у овқатга қўл чўзмаганларини кўргач, улардан шубҳаланди ва улардан хавфсирай бошлади. (Шунда) улар: «Қўрқмагин. Бизлар (фаришталаримиз — таом емаймиз), Лут қавмига (уларни ҳалок қилиш учун) юборилганмиз», дедилар» (Худ: 69, 70);

﴿ وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ . وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَا قَوْمِ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴾

«Қачонки элчиларимиз Лутнинг олдига кетганларида, у бундан ёмон ҳолга тушди ва уларнинг келишларидан юраги сиқилиб, деди: «Бу кун оғир кундир».

Изоҳ. Фаришталар келишидан Лутнинг сиқилишига сабаб, улар ёш ва хушрўй йигитлар суратида келишган эди. Лут қавмидаги кофир кимсалар эса

баччабозлик дардига мубтало эдилар. Шунинг учун Лут пайғамбар улар бу йигитларнинг келганини пайқаб қолишиб, бемаънилик қилишларидан хавотирланиб, юқоридаги сўзларни айтди.

(Дарҳақиқат, Лут пайғамбарнинг хузурига йигитлар келганини эшитишгач) **қавми унинг олдида чошиб келишди. Улар илгаридан ёмон ишлар — баччабозлик қилар эдилар. У айтди: «Эй қавмим, анави қизларим (яъни, шаҳримиздаги қизлар) сизлар учун покроқ-ку (яъни, ўшаларга уйланаверсангизлар бўлмайдими)?! Бас, Аллоҳдан кўрқинглар ва меҳмонларим олдида мени шарманда қилманглар. Орангизда бирон тўғри йўлга юргувчи киши йўқми?!»**» (Худ: 77, 78).

Мазкур фаришталарнинг барчаси одамзот суратида эдилар. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи ва саллам хузурига келган фаришта ҳам сочлари тим қора, кийимлари қордек оппоқ шаклда келган эди. У баъзида Калб қабиласидан бўлган Дихя разияллоҳу анху суратида келар эди.

5 — Фаришталар, ўзларининг Аллоҳ таолога ибодат қилиш каби бирламчи ишлари бўлишига қарамай, турли ишларга вакил қилинганлар.

Шулардан баъзилари:

1 — Ваҳийни олиб тушиш.

Ваҳийни олиб тушиш Жибрийл алайҳиссаломнинг вазифасидир. Аллоҳ таоло айтди:

﴿ قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ ﴾

«(Эй Муҳаммад соллаллоху алайҳи ва саллам, уларга) уни (яъни, Қуръонни) Рухул — Кудс (яъни, Жаброил) Парвардигорингиз тарафидан иймон келтирган зотларни собитқадам қилиш учун мусулмонларга ҳидоят ва хушxabар бўлган ҳолида ҳаққи-рост нозил қилганини айтинг» (Наҳл: 102);

﴿ وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ . نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ . عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴾

«Албатта (бу Қуръон) барча оламлар Парвардигори томонидан нозил қилингандир. (Эй Муҳаммад соллаллоху алайҳи ва саллам), сиз (охират азобидан) огоҳлантиргувчилардан бўлишингиз учун қалбингизга уни (яъни Қуръонни) Рухул-Амин – Жаброил очик-равшан арабий тил билан нозил қилди» (Шуъаро: 192 - 194).

2 — Она қорнидаги ҳомилага руҳни пуфлаш, ризқи, ажали, амали, бахтли ва бахриқаро бўлишини ёзиш вазифаси.

3 — Одамзотни ҳимоя қилиш.

Аллоҳ таоло айтди:

﴿ لَهُ مُعَقَّبَاتٌ مِّن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ ﴾

«Унинг (яъни ҳар инсоннинг) олдида ҳам, ортида ҳам таъқиб қилгувчи (фаришталар) бўлиб, улар Аллоҳнинг амри билан уни сақлаб-муҳофаза қилиб турурлар» (Раъд: 11).

4 — Одам фарзанди қилган амалларни муҳофаза қилиш.

Аллоҳ таоло айтди:

﴿ إِذْ يَتَلَقَى الْمُتَلَقِيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ . مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴾

«Зотан ўнг ва чап (томон)да ўтирган икки қабул қилгувчи (ёзиб тургувчи фаришта инсоннинг айтган ва қилган барча яхши-ёмон сўз-амалларини) қабул қилиб-ёзиб турурлар. У бирон сўзни талаффуз қилмас, магар (талаффуз қилса) унинг олдида хозир у нозир бўлган бир кузатгувчи (фаришта у сўзни ёзиб олур)» (Қоф: 17, 18).

5 — Мўминларни устивор қилиш ва уларга кўмак бериш.

Аллоҳ таоло айтди:

﴿ إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنِّي مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأَلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَاضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴾

«(Эй Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва саллам), ўшанда Парвардигорингиз фаришталарга: «Албатта, Мен сизлар билан биргаман, бас, сизлар иймон келтирган зотларнинг (ғалаба қозонишларига бўлган ишончларини) маҳкамланглар! Мен кофир бўлган кимсаларнинг дилларига қўрқув солажакман. Бас,

уларнинг бўйинларини узинглар, бутун-хамма бармоқларини чопинглар», деб ваҳий қилган эди» (Анфол: 12).

6 — Рух (жон)ларни олиш.

Бу иш, Ўлим фариштасининг вазифасидир. Аллоҳ таоло айтди:

﴿قُلْ يَتَوَفَّأَكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ﴾

«(Эй Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи ва саллам), айтинг: «Сизларга вакил қилинган ўлим фариштаси жонларингизни олур, сўнгра Парвардигорингизга қайтарилурсизлар»» (Сажда: 11).

7 — Қабрда маййитни Роббиси, дини ва пайғамбари ҳақида сўроқ қилиш.

Сўроқ қиладиган фаришталар(нинг исмлари) Мункар ва Накирдир.

8 — Ўлиш ва қайта тирилиш учун Сурга пуфлаш.

Бу, Исрофил алайҳиссалоту вассаломнинг вазифасидир. Аллоҳ таоло айтди:

﴿وَنُفِّخَ فِي الصُّورِ فَصَعَقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِّخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ﴾

«Сур чалинди-ю, осмонлар ва ердаги бор жонзот ўлди, магар Аллоҳ хоҳлаган зотларгина (тирик қолдилар). Сўнгра у иккинчи бор чалинди-

да, баногоҳ улар (яъни барча халойиқ қайта тирилди, қабрларидан) туриб, (Аллоҳнинг амрига) кўз тутарлар» (Зумар: 68).

9 — Жаҳаннам посбонлиги.

Аллоҳ таоло айтди:

﴿ وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً ﴾

«Биз дўзах эгалари-қўриқчиларини фақат фаришталардан қилдик» (Муддассир: 31);

﴿ وَنَادُوا يَا مَالِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَا كِثْبُونَ ﴾

«Улар (дўзах ходими бўлган фариштага) «Эй Молик, Парвардигоринг бизларга Ўз ҳукмини қилсин (яъни тезроқ жонимизни олсин, бизлар бу азобдан қутулайлик», деб) нидо қилганларида, у «Албатта сизлар (мана шу азобда мангу) тургувчидирсизлар», деди» (Зухруф: 77);

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ

وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ

مَا يُؤْمَرُونَ ﴾

«Эй мўминлар, сизлар ўзларингизни ва аҳли-оилаларингизни ўтини одамлар ва тошлар бўлган дўзахдан сақлангизки, у (дўзах) устида қаттиқдил ва қаттиққўл, ўзларига Аллоҳ буюрган нарсага итоатсизлик қилмайдиган, фақат ўзларига бую-

рилган нарсани қиладиган фаришталар турур»
(Таҳрим: 6).

10 — Мўминлар учун истиғфор айтиш, дуо қилиш, уларга муждалардан хабар бериш ва жаннатда иззат кўрсатиш.

﴿الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ . رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ . وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾

«Аршни кўтариб турадиган ва унинг атрофидаги (фаришталар) Парвардигорларига ҳамду сано айтиш билан (У зотни барча айбу нуқсонлардан) поклаб-тасбеҳ айтурлар ва У зотга иймон келтирурлар, ҳамда иймон келтирган кишиларни мағфират қилишини сўрарлар: «Парвардигоро, Ўзинг раҳмат-меҳрибонлик ва илм жиҳатидан барча нарсадан кенгдирсан. Бас тавба-газарруъ қилган ва Сенинг йўлингга эргашган кишиларни Ўзинг мағфират қилгин ва уларни дўзах азобидан сақлагин. Парвардигоро, уларни ҳам, уларнинг ота-боболари, жуфти ҳалоллари ва зурриётлари орасидаги солиҳ-мўмин бўлган кишиларни ҳам ўзинг уларга ваъда қилган мангу жаннатларга

дохил қилгин. Албатта Сенинг Ўзинггина қудрат ва ҳикмат соҳибидирсан. Ўзинг уларни барча ёмонликлардан асрагин. Кимни ўша Кундаги (Қиёматдаги) ёмонликлардан асрасанг» бас ҳақиқатан унга раҳм-шафқат қилибсан. Мана шу буюк бахтдир»» (Ғофир: 7 - 9);

﴿ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا
وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشُرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴾

«Албатта: «Парвардигоримиз Аллоҳдир», деб, сўнгра (ёлғиз Аллоҳга тоат-ибодат қилишда) тўғри — устивор бўлган зотларнинг олдиларига (ўлим пайтида) фаришталар тушиб, (дерлар): «Қўркманглар ва ғамгин бўлманглар. Сизларга ваъда қилинган жаннат хушхабари билан шодланинглар!» (Фуссилат: 30);

﴿ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ . سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ
فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ﴾

«Сўнг уларнинг хузурларига ҳар эшикдан фаришталар кириб (дерлар): «(Аллоҳ йўлида меҳнат-машаққатларга) сабр-тоқат қилиб ўтганларингиз сабабли (энди бу жаннатларда) сизларга тинчлик-осойишталик бўлмай!»» (Раъд: 23, 24).

